

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Μεθόδευση διδασκαλίας σε ανομοιογενείς τάξεις

11 & 25 Σεπτεμβρίου 2013
13.15-19.15

3^ο & 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Μουδανιών

(Μοσχονησίων-Κυδωνιών 71)

Μεθόδευση διδασκαλίας σε ανομοιογενείς τάξεις

Κατερίνα Δημητριάδου, Επίκ. Καθηγήτρια Διδακτικής Μεθοδολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα
Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
adimitriadou@uowm.gr

Δεδομένου ότι οι ανάγκες και η μαθησιακή ετοιμότητα των μαθητών - ιδιαίτερα στην περίπτωση των οικονομικών μεταναστών, προσφύγων ή παλιννοστούντων - αποκλίνουν από τις νόρμες της πλειονότητας, ο εκπαιδευτικός έχει χρέος να αναγνωρίζει το κάθε παιδί ως άτομο με ξεχωριστές μαθησιακές δυνατότητες και εμπειρίες. Σε εναρμόνιση λοιπόν με την ερμηνευτική προσέγγιση της διδακτικής πράξης, έχει αναπτυχθεί η έννοια της διαφοροποίησης της διδασκαλίας, η οποία εκλαμβάνει τη διαφορετικότητα των μαθητών ως πρόκληση για τη διαμόρφωση διαφορετικών μορφών μάθησης, ρυθμών διδασκαλίας και βαθμών πολυπλοκότητας στις εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Βασίζεται σε ένα μαθητοκεντρικά οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και εστιάζει σε μια ποικιλία από μαθησιακές δραστηριότητες διερευνητικής κυρίως φύσης, με έμφαση στη φθίνουσα καθοδήγηση, τη διαμορφωτική αξιολόγηση και τη διαρκή στήριξη από μέρους του εκπαιδευτικού. Τα χαρακτηριστικά αυτά συνδέονται με σύγχρονες διδακτικές μεθόδους, οι οποίες υλοποιούνται μέσα από την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, τις βιωματικές προσεγγίσεις, τις κοινότητες μάθησης, τα παιχνίδια ρόλων, την ιδεοθύελλα, την αξιοποίηση πολυτροπικών κειμένων κ.λπ. Στο πλαίσιο τους αναπτύσσονται στρατηγικές που προωθούν τη διαπροσωπική επικοινωνία των μαθητών με τον εκπαιδευτικό και των μαθητών μεταξύ τους. Προάγουν έτσι όχι μόνο τη μάθηση αλλά και τη σχολική κοινωνικοποίηση, καθώς διευκολύνουν τους εκπαιδευτικούς να ενεργοποιήσουν τους «σιωπηλούς» ή τους «αδύνατους» μαθητές και να τους συμπεριλάβουν ως ισότιμους συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία· και τούτο, επειδή δεν αναπαράγουν προκαθορισμένα πρότυπα σκέψης και συμπεριφοράς τα οποία παρακωλύουν την ανάδειξη και ανάπτυξη της μοναδικής ταυτότητας του κάθε μαθητή ξεχωριστά.

Οι στρατηγικές διαφοροποίησης της διδασκαλίας επιδιώκουν τη διεπιστημονική συσχέτιση μεταξύ των γνωστικών αντικειμένων και το μετασχηματισμό της ακαδημαϊκής σε σχολική γνώση, τη βαθύτερη κατανόησή της, αλλά και την άμεση συσχέτισή της με τα προσωπικά βιώματα της καθημερινής εμπειρίας των μαθητών. Βασική επιδίωξη είναι το αντικείμενο της μάθησης να έχει νόημα, δηλαδή βαθιά και προσωπική σημασία για το μαθητή, να κινητοποιεί το ενδιαφέρον του και να τον βοηθά στη συγκράτηση, την κατανόηση και τη χρήση της γνώσης σε σύνθετες καταστάσεις μάθησης. Αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι η ανάπτυξη της μάθησης από το επίπεδο πρόσκτησης της πληροφορίας σε οργανωτικές, αναλυτικές και παραγωγικές διαδικασίες, οι οποίες φτάνουν στην επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων.

Η παραπάνω θεωρία βρίσκει εφαρμογή σε συγκεκριμένες διδακτικές πρακτικές, οι οποίες θα παρουσιαστούν στο σεμινάριο. Επίσης, μέσα από τη δημιουργία μαθησιακού περιβάλλοντος που θα βασίζεται στις αρχές διαφοροποίησης της διδασκαλίας, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία **να σχεδιάσουν** οι ίδιοι (επί τόπου) και **να εφαρμόσουν** (προαιρετικά στις τάξεις τους) διδακτικά σενάρια με έμφαση σε βιωματικές προσεγγίσεις για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας τους και την ενδυνάμωση όλων των μαθητών της τάξης τους.

Βιβλιογραφία

- De Vecchi, G. (2003). *Διδάσκοντας μαζί, μαθαίνοντας μαζί* (Μετάφρ. Ι. Καλογνώμης). Αθήνα: Σαββάλας
- Tomlinson, C. A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών* (Μετάφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου - Φορσιέ). Αθήνα: Γρηγόρης
- Γρόσδος, Σ. & Ντάγιου, Ε., (2003). *Γλώσσα και Τέχνη*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Δημητριάδου, Κ. & Γελαδάρη, Α. (2011). Στρατηγικές προώθησης του οπτικού γραμματισμού στο δημοτικό σχολείο: μια μελέτη περίπτωσης. Στο: Μ. Α. Πουρκός και Ε. Κατσαρού (επιμ.) *Βίωμα, Μεταφορά και Πολυτροπικότητα: Εφαρμογές στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, τη Μάθηση και τη Γνώση*, 467-486. Θεσσαλονίκη: Νησίδες
- Δημητριάδου, Κ. (2007). Η εικόνα ως συγκείμενο της γλωσσικής διδασκαλίας: Η περίπτωση των εγχειριδίων της γλώσσας για τους μουσουλμανόπαιδες της Θράκης. Στο: Κ. Ντίνας & Ά. Χατζηπαναγιωτίδη (Επιμ.). *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Η ελληνική γλώσσα ως δεύτερη/ξένη. Έρευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση», Π.Δ.Μ., Παιδαγωγική Σχολή, Εργαστήριο Μελέτης της Γλώσσας και Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας, 196-223*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Δημητριάδου, Κ. & Ευσταθίου, Μ. (2008). Διδακτικές προσεγγίσεις σε μικτές τάξεις. Στο: Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο (γυμνάσιο), Δ. Κ. Μαυροσκούφης (Επιμ.), *Οδηγός Επιμόρφωσης. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αγωγή*, σσ. 67-85. Υπ.Ε.Π.Θ.
- Δημητριάδου, Κ., Ταμτελέν, Ε. & Τσάκου, Ε. (2010). Τα πολυτροπικά κείμενα ως εργαλείο προώθησης της διαπολιτισμικής διδακτικής. Η εφαρμογή μιας πρότασης διδακτικής παρέμβασης. Στο «*Μετανάστευση, πολυπολιτισμικότητα και εκπαιδευτικές προκλήσεις: Πολιτική – Έρευνα – Πράξη*». Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου, Ελληνικό Παρατηρητήριο για τη Διαπολιτισμική Παιδεία και Εκπαίδευση. Αθήνα, 14-15 Μαΐου 2010», 270-279 (ηλεκτρονική έκδοση, ISBN: 978-960-99689-0-4).
- Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.